



LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

FINANSINIO AUDITO, ATLIKTO ŠIAULIŲ UNIVERSITETE,

A T A S K A I T A

2004 m. balandžio 5 d. Nr.1100-15-18

Panevėžys

Auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus 2003 m. birželio 02 d. pavedimu Nr.1100-15.

Audito užduotis

Audituojamas subjektas – Šiaulių universitetas (toliau - universitetas), adresas: Vilniaus g. 88, 5400 Šiauliai. Identifikavimo kodas – 1195134.

Audituoja 2003 metų metinė finansinė atskaitomybė.

Ataskaita yra sudėtinė išvados, teikiamos Seimui dėl 2003 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos, dalis.

Audito tikslai - nustatyti, ar Šiaulių universiteto 2003 metų finansinės atskaitos parodo tikrą bei teisingą finansinę būklę ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti ir sandorių auditą, apimančią teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ataskaita pateikia tik audituotose srityse nustatytus faktus, o 2003 metų finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka

Auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus patvirtintą planą, vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir kitais teisės aktais.

Audituojamos sritys:

- išlaidos darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui;
- ilgalaikis ir finansinis turtas;
- trumpalaikis turtas ir atsargos;
- išmokos stipendijoms;

- kitos išlaidos darbams, prekėms ir paslaugoms (komandiruočių ir ilgalaikio materialiojo turto remonto išlaidos);
- pajamos.

Ištirta vidaus kontrolė ir rizikos veiksniai, susiję su įstaigos veikla, apskaitos procesu. Atliktas vidaus kontrolės procedūrų veiksmingumo vertinimas mokėjimų ir išlaidų, ilgalaikio turto, trumpalaikio turto ir atsargų, pinigų banke ir kasoje, pajamų, darbo užmokesčio ir įnašų socialiniam draudimui bei stipendijų srityse. Atliktos savarankiškos audito procedūros pagal audito programas, sudarytas audituotoms sritims.

Universitetas 2003 m. vykdė tris programas: „Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimas“ – kodas 10.2, „Studentų rėmimas ir jų kreditavimo sistemos plėtojimas“ – kodas 10.3, „Mokslo ir studijų institucijų specialioji programa“ - kodas 10.4. Programų aprašymuose vertinimo kriterijai numatyti kiekybine išraiška – parengtų specialistų skaičiumi, studentų, gaunančių stipendijas, skaičiumi, renovuotų pastatų plotais ir kitais rodikliais. Pagal planuotus rodiklius sudaryta programų uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo metinė ataskaita.

Vykdomos programos strateginiams tikslams įgyvendinti asignavimų dydis patvirtintas Lietuvos Respublikos 2003 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2002 m. gruodžio 10 d. Nr. IX-1227) ir vėlesniais pakeitimais. Asignavimo valdytojo, Šiaulių universiteto, patvirtinta 2003 m. išlaidų sąmata 30429,4 tūkst. Lt išlaidų, tame skaičiuje paprastųjų išlaidų – 28108,4 tūkst. Lt, nepaprastųjų išlaidų – 2321,0 tūkst. Lt. Pagal programas:

Aukščiausiosios kvalifikacijos specialistų rengimas – kodas 10.2 – 12871,4 tūkst. Lt, tame skaičiuje paprastųjų išlaidų – 12300,4 tūkst. Lt, nepaprastųjų išlaidų – 571,0 tūkst. Lt.

Studentų rėmimas ir jų kreditavimo sistemos plėtojimas – kodas 10.3 – 3858,0 tūkst. Lt – paprastosios išlaidos;

Mokslo ir studijų institucijų specialioji programa – kodas 10.4. – 13700 tūkst. Lt, tame skaičiuje paprastųjų išlaidų – 11950,0 tūkst. Lt, nepaprastųjų išlaidų – 1750,0 tūkst. Lt.

Universitetas gavo ir panaudojo visas lėšas, gautų asignavimų ribose.

Audito metu nustatyta

Pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1991 m. lapkričio 23 d. nutarimo Nr. 483 (2003 m. birželio 25 d. nutarimo Nr. 828 redakcija) 3 p, nuo 2003 m. liepos 1 d. iki 2004 m. sausio 1 d.. Šiaulių universiteto rektoriui ir prorektoriams skaičiuojamų priedų bazė buvo nepagrįstai išplėsta, skaičiuojant priedus ne nuo tarnybinio atlyginimo, o nuo tarnybinio atlyginimo kartu su priedu už vadovaujančias pareigas. Dėl to, priskaičiuojant priedus už padidėjusią darbų apimtį, 2003 m. buvo priskaičiuota ir nepagrįstai išmokėta darbo užmokesčio 9380,87 Lt.

Pažeidžiant 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. IX-926 patvirtinto Darbo kodekso 99, 119 str. reikalavimus, nebuvo sudaromos papildomo darbo sutartys su universiteto dėstytojais, kurie toje pačioje darbovietėje dirbo papildomose pareigose bei dėstytojais valandininkais.

Pažeidžiant 2000 m. rugsėjo 26 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. VIII-1959 patvirtinto Šiaulių universiteto statuto 63 p. reikalavimus, buvo viršijamas dėstytojams ir mokslo darbuotojams nustatytas maksimalus 1,5 etato krūvis, kurį gali dirbti darbuotojas mokslo ir studijų institucijose.

Pažeidžiant 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. IX-926 patvirtinto Darbo kodekso 144 str. 5 d. reikalavimus, darbuotojų, dirbančių vienoje darbovietėje pagal dvi ar daugiau darbo sutarčių, darbo dienos trukmė buvo ilgesnė kaip dvylika valandų.

Pažeidžiant 2002 m. birželio 4 d. Lietuvos Respublikos įstatymu Nr. IX-926 patvirtinto Darbo kodekso 147str. 6 p. reikalavimus, darbuotojų valandininkų dirbtas darbo laikas nebuvo žymimas Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose.

Universiteto dėstytojų darbo ir poilsio laiko paskirstymas per parą, savaitę ar apyskaitinį laikotarpį (darbas su vakarinio sk. bei neakivaizdininko sk. studentais), taip pat kasdienio darbo pradžia ir pabaiga nebuvo nustatoma darbo grafikai.

Nevykdam 2003 m. rugsėjo 30 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1195 patvirtintos Darbuotojų, kurių darbo pobūdis yra susijęs su didesne protine, emocine įtampa, darbo laiko sutrumpinimo tvarkos 2 p. nuostatų, nuo 2003 m. lapkričio 1 d. aukštosios mokyklos dėstytojams nebuvo taikyta sutrumpinta darbo laiko savaitė – ne daugiau kaip 36 valandos.

Komisinis atlyginimas, sumokėtas bankui nuo priimtų įmokų į surenkamąją sąskaitą sumos, vadovaujantis universiteto sutartimi su AB Šiaulių banku, buvo mokamas iš gautų už teikiamas paslaugas pajamų. Nustatyta, kad nesivadovaujant 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos Buhalterinės apskaitos įstatymo Nr. IX-574 6 str. 2 p. ir 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos „Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos“ 295.1 p., metams pasibaigus per metus sukaupia komisinio atlyginimo išlaidų suma nebuvo nurašyta iš subsąskaitos 211 „Paslaugų teikimo išlaidos“ kredito į subsąskaitos 400 „Pajamos už teikiamas paslaugas“ debetą.

Šios baigiamosios ūkinės operacijos nebuvo registruojamos nuo 2000 metų, todėl subsąskaitos 211 „Paslaugų teikimo išlaidos“ ir subsąskaitos 173 „Įsiskolinimas biudžetui pagal mokėtinas į biudžetą pajamas“, duomenys nepagrįstai padidinti iš viso 297 581, 96 Lt, tame tarpe 2003 metų 64 516,73 Lt. Dėl šios priežasties 2003 metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr.1 „Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansas“, subsąskaitoje 200 „Išlaidos iš biudžeto“ skiltyje aktyve ir 173 „Atsiskaitymai su biudžetu“, skiltyje pasyve parodyta 297,6 tūkst. Lt daugiau.

Metinės atskaitomybės formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. apyskaita“ kitų išlaidų faktinės išlaidos atvaizduotos 64,5 tūkst. Lt didesnės, formoje Nr. 10 „Pažyma apie 2002 m. išlaidų sąmatų vykdymo balanso likučius“, „Išlaidos iš biudžeto“ ir „Atsiskaitymai su biudžetu“ parodyti 297,6 tūkst. Lt didesni.

Vadovaujantis 2001 m. spalio 19 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 1250 „Dėl pripažinto nereikalingu arba netinkamu naudoti valstybės ir savivaldybių turto nurašymo, išardymo ir likvidavimo tvarkos patvirtinimo“ 2.1 p., ilgalaikis turtas – turtas, kuris daugelį kartų dalyvauja gamybos ar aptarnavimo procese ir išsaugodamas savo natūrinę formą nenusidėvi per vienerius metus, o jo vertė ne mažesnė kaip 500 Lt. Universitete, nesivadovaujant 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymo Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 16.1 p., 2003 m. ilgalaikio turto sąskaitoje nebuvo užregistruotas ilgalaikis turtas iš viso už 12 474,96 Lt, kuris nepagrįstai buvo priskirtas trumpalaikiam turtui. Dėl to metinės finansinės formose Nr. 1 „Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansas“, Nr. 5 „Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto judėjimo 2003 m. apyskaita“, Nr. 6 „Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo 2003 m. apyskaita“, ilgalaikio turto duomenys parodyti 12,5 tūkst. Lt mažesni, o trumpalaikio turto duomenys parodyti 12,5 tūkst. Lt didesni.

Kiti pastebėjimai

Universitete 2003 m. spalio 3 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-36 patvirtinta tarnybinių komandiruočių tvarka, nurodanti, kad dienpinigiai arba jų dalis gali būti nemokami, komandiruojamam darbuotojui raštiškai sutikus, prieštarauja 1996 m. sausio 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 120 „Dėl tarnybinių komandiruočių Lietuvos Respublikoje“ 1.3.4 p. Nustatyta atvejų, kai universiteto darbuotojams, pasiųstiems į tarnybines komandiruotes, komandiruotei trunkant ilgiau nei vieną dieną, nebuvo mokami dienpinigiai.

Universitete atsižvelgta į Finansinio audito 10 – ojo departamento 2003 m. gruodžio 15 d. rašte Nr. SX – (1100.1.11)-259 pateiktas rekomendacijas ir 2004 m. vasario 2 d. rektoriaus įsakymu Nr. P-310 nuo 2004 m. nustatyti rektoriaus ir prorektorių tarnybiniai atlyginimai bei priedai už vadovaujančias pareigas vadovaujantis galiojančiais teisės aktais, 2004 m. kovo 17 d. rektoriaus įsakymu Nr. P-424 pavesta išskaičiuoti rektoriaus ir prorektorių darbo užmokesčio permoką 9380,87 Lt. Lėšos, panaudotas pažeidžiant teisės aktus 9380,87 Lt, grąžintos į valstybės biudžetą 2004 m. balandžio 6 d. mokėjimo pavedimu Nr. 31484.

Universitete atsižvelgta į audito pateiktas išvadas dėl Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimų ir kitų teisės aktų nesilaikymo darbo užmokesčio srityje. 2003 m. gruodžio 30 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-103 nuo 2004 m. sausio 2 d. dėstytojams nustatyta sutrumpinta 36 valandų darbo laiko savaitė, padalinių vadovai įpareigoti nustatyta tvarka atitinkamai patikslinti ir paskelbti darbuotojų darbo grafikus. 2004 m. vasario 13 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-147 pavesta

Personalo skyriui sudaryti rašytines darbo sutartis su universiteto dėstytojais, einančiais dėstytojų pareigas pagal papildomą etato dalį, bei dėstytojais valandininkais, vykdyti statuto 63 p. reikalavimą dėl maksimalaus 1,5 etato krūvio dėstytojams ir mokslo darbuotojams, vykdyti darbo kodekso 144 str. 5 p. ir 147 str. 6 p. reikalavimus dėl darbo dienos trukmės, neilgesnės kaip dvylika valandų ir darbuotojų valandininkų dirbto darbo laiko žymėjimo Vyriausybės patvirtintos pavyzdinės formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose. Patvirtintos universiteto darbuotojų darbo laiko grafikų pavyzdinės formos bei įpareigoti universiteto padalinių vadovai nuo 2004 m. kovo 1 d. pildyti patvirtintos formos darbuotojų darbo laiko grafikus bei naujo pavyzdžio darbo laiko apskaitos žiniaraščius – 2004 m. vasario 23 d. rektoriaus įsakymu Nr.V-155.

Universitete atsižvelgta į audito rekomendacijas ir audito metu, iki finansinės atskaitomybės sudarymo, įtraukta į sąskaitą 01 „Ilgalaikis turtas“ 248,2 tūkst. Lt turto, iš to skaičiaus į subsąskaitą 010 „Pastatai“ – 7,6 tūkst. Lt ir subsąskaitą 011 „Statiniai“ – 240,6 tūkst. Lt.

Audito metu, po finansinės atskaitomybės sudarymo, iš trumpalaikio turto bei fondų sąskaitų į ilgalaikio turto bei fondų sąskaitas iškelta – 12,5 tūkst. Lt.

Universitete naudojama valstybinė žemė - 19 žemės sklypų, iš jų – 4 naudojami sklypai nėra teisiškai įregistruoti. Naudojama įregistruota žemė nebuvo apskaitoma užbalansinėje apskaitoje natūriniu (kiekine) išraiška, vadovaujantis 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos Finansų ministro įsakymo Nr. 70 Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 26, 303, 306 p. Universitete atsižvelgta į audito rekomendacijas ir audito metu užregistruoti valstybinės žemės sklypai užbalansinėje sąskaitoje natūriniu (kiekine) išraiška.

Taip pat, vadovaudamasis audito rekomendacija bei 2001 m. balandžio 5 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 379 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto asignavimų valdytojų programų vykdymo kontrolės ir vertinimo tvarkos 5 p., audito metu, 2003 m. spalio 16 d. universiteto rektoriaus įsakymu Nr. V-49“, paskirti atsakingi asmenys už programų vykdymą.

Universitete atsižvelgta į audito metu pateiktus siūlymus ir 2003 m. spalio 8 d. Senato posėdyje patvirtinta patikslinta universiteto organizacinė valdymo struktūra. Taip pat, atsižvelgta į audito siūlymus ir 2003 m. spalio 8 d. Senato posėdyje patvirtintas Šiaulių universiteto statuto 113 straipsnio pakeitimo projektas, suderindamas jį su Lietuvos Respublikos Aukštojo mokslo įstatymo nuostatomis.

Universitete atsižvelgta į audito rekomendacijas ir 2003 m. rugpjūčio 29 d. universiteto rektoriaus įsakymu Nr.V-223 įsteigta Vidaus audito tarnyba, priskiriant jai vyriausiojo auditoriaus pareigybę.

Universitete atsižvelgta į audito pastebėjimus bei rekomendacijas ir 2003 m. spalio 15 d. rektoriaus įsakymu Nr.V-47 patvirtintos minimalios finansų kontrolės taisyklės, 2003 m. lapkričio

24 d. rektoriaus įsakymu Nr.V-47 patvirtinta universiteto apskaitos politika, 2003 m. lapkričio 7 d. rektoriaus įsakymu Nr.V-65 patvirtintas universiteto apskaitos registrų sąrašas, papildytas 2003 m. birželio 19 d. rektoriaus įsakymas Nr.V-191 dėl naudojimosi universiteto mokėjimo kortele, patvirtinta 2003 m. spalio 3 d. ŠU rektoriaus įsakymu Nr. V-36 tarnybinių komandiruočių tvarka, patikslinta 2003 m. rugsėjo 29 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-31 naudojimosi tarnybiniais mobiliaisiais telefonais tvarka, patikslinta 2003 m. rugsėjo 10 d. rektoriaus įsakymu Nr. V-11 universiteto lėšų naudojimo reprezentacinėms išlaidoms tvarka, patvirtinta 2003 m. spalio 7 d. rektoriaus įsakymu Nr.V-37 inventorizacijos tvarka bei 2004 m. kovo 1 d. patikslinti Ekonomikos skyriaus nuostatai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 139 patvirtinto Finansų kontrolės vadovo 16 p., įstaigų vadovai kiekvienais metais turi įvertinti savo institucijos kontrolės sistemą ir užtikrinti, kad būtų rengiamos kontrolės efektyvumo ataskaitos ir trūkumų šalinimo planai. Rizikos valdymo ir vidaus kontrolės sistema visos institucijos mastu 2003 m. nebuvo įvertinta. 2004 m. vasario 2 d. universiteto rektoriaus įsakymu Nr.V-138 patvirtinta vidaus kontrolės sistema, išankstinės, einamosios ir paskesniosios finansų kontrolės klausimynas, finansų kontrolės sistemos patikimumo lygio įvertinimas bei kontrolės sistemos trūkumų šalinimo planas. Pažymėtina, kad minėtame dokumente finansų kontrolės sistemos patikimumo lygis neįvertintas pagal klausimyną ir nepateikta finansų kontrolės įvertinimo išvada, o patvirtintas kontrolės sistemos trūkumų šalinimo planas nepagrįstas institucijos kontrolės sistemos įvertinimu.

Pažymėtina, kad universiteto vadovybė nepateikė Finansų ministerijai ataskaitos apie finansų kontrolės būklę, kaip numato 2003 m. balandžio 14 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 470 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo įgyvendinimo ir vidaus audito tarnybos pavyzdinių nuostatų patvirtinimo“ 3 p. - viešųjų juridinių asmenų vadovai kasmet, iki vasario 1 d. teikia ataskaitas apie jų vadovaujamų viešųjų juridinių asmenų finansų kontrolės būklę.

Audito siūlymai:

Iki 2004 m. birželio 1 d.:

1. Patikslinti tarnybinių komandiruočių tvarką dėl dienpinigių atlyginimo, vadovaujantis 1996 m. sausio 23 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 120 “Dėl tarnybinių komandiruočių Lietuvos Respublikoje“ 1.3.4 p.
2. Įvertinti finansų kontrolės sistemą ir sudaryti trūkumų šalinimo planą, pagrįstą institucijos kontrolės sistemos įvertinimu.

Apie rekomendacijų įvykdymą prašome informuoti Valstybės kontrolės Finansinio audito 10 -ąjį departamentą (adresu – Respublikos 62, 5300 Panevėžys) iki 2004 m. birželio 10 d.

Finansinio audito 10-ojo departamento

Direktorius

Vaidotas Šukys

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Kęstutis Grigas

Vyresnioji valstybinė auditorė

Vida Kanapeckienė

Susipažinome:

Šiaulių universiteto rektorius

(parašas) Vincas Laurutis

(data)

Vyriausioji finansininkė

(parašas) Vilma Lazdauskienė

(data)